

у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця» [2]. Прив'язування людини до дерева чи стовпа, роздягання її та інша подібна поведінка є класичним катуванням та будуть тягнути кримінальну відповідальність. За ці дії передбачене покарання від 2 до 5 років позбавлення волі. В Кримінальному кодексі такі дії підпадають під ознаки статті 127 ККУ (катування).

Література

1. Про внесення змін до Указу Президента України: Указ Президента України від 29 груд. 2021 р. № 687/2021 / Верховна Рада України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2302022-42093>
2. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Том 2. URL: <http://mego.info/матеріал/стаття-432-мародерство>
4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство: Закон України від 3 бер. 2022 р. № 2117-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2117-20#Text>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

УДК 343.98(043.2)

Ярошук М.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ

Україна є незалежною, правовою державою, де засади демократії цінуються вище всього. У громадян існує прямий обов'язок дотримання обов'язків громадянина, а у держави – забезпечення виконання прав та свобод. Особливо важливим це є для діяльності правоохоронних органів, які покликані захищати інтереси наших громадян. Криміналістика є однією із важливих складових, що сприяє попередженню, розслідуванню злочинів.

Криміналістика повинна ефективно розвиватись в умовах динамічних правових змін нашої держави та відображатись у реформах кримінальної юстиції. Але, попри усі переконання, сучасний стан криміналістики знаходиться на пострадянському етапі та є, в багатьох аспектах, застарілим.

З урахуванням вивчених матеріалів можна визначити декілька причин такого явища:

По-перше, відсутні основоположні праці з історії криміналістики, які допомогли б прослідкувати динаміку криміналістики. Усім відомо, що без знання минулого не можна побудувати майбутнє і криміналістика не є винятком. Опіраючись на радянську криміналістику та тодішні методи її застосування можна сказати, що даний спосіб є недоцільний, враховуючи тогочасні політичні режими.

Оскільки сучасний розвиток системи кримінальної юстиції в Україні здійснюється шляхом відходу від радянської моделі, слід передусім критично оцінити наявні підвалини криміналістичної науки та вирішити питання про доцільність подальшого їх використання.

По-друге, зі зміною суспільно-економічних відносин в державах, що входили раніш до складу Союз РСР, з'явилися нові види злочинів, набули поширення організовані злочинні формування, зросла та зміцніла професійна і рецидивна злочинність, що викликало необхідність наукової розробки численних нових і суттєвого оновлення вже існуючих окремих (міжвидових, видових, підвидових) методів розслідування.

По-третє, так окремі методики мали різну, часом недостатньо продуману структуру, що позначалось на її змісті, сприйнятті, теоретичному осмисленні та ефективності практичного застосування.

Оскільки сучасний розвиток системи кримінальної юстиції в Україні здійснюється шляхом відходу від радянської моделі, слід передусім критично оцінити наявні підвалини криміналістичної науки та вирішити питання про доцільність подальшого їх використання.

Наприклад, у реаліях сьогодення до кримінальної процесуальної діяльності належать негласні слідчі (розшукові) дії, тактика проведення яких, очевидно, має бути розроблена в межах криміналістичної тактики. Проте за радянських часів з криміналістики виокремилась наука оперативно-розшукової діяльності, співвідношення якої з криміналістикою в питаннях тактичного забезпечення розслідування навіть тоді було до кінця не визначеним, а сьогодні – взагалі є незрозумілим. Тому розв'язання цієї проблеми має принципово важливе значення.

На нашу думку, на основі наведених даних вже можна зробити висновки про напрямки та перспективи розвитку криміналістики у країнах СНД, а саме: 1) відновлення довіри до правоохоронців; підвищення оплати праці, що може вирішити проблеми: а) боротьби з корупцією; б) припинити постійні кадрові зміни; 2) збільшити державні видатки на утримання діяльності правоохоронних органів, що дозволить вирішити питання матеріально-технічного оснащення роботи слідчих; 3) приділити серйозніше ставлення до надання психологічної допомоги даній категорії осіб, надання методичних рекомендацій щодо зняття психологічної

напруги аби не допустити значної деформації особистості

Отже, наразі криміналістична наука зіткнулася з низкою недоліків та прогалин, більшість норм законодавства вже показують свою нежиттєздатність, проте усі ці суперечності вирішити можна і потрібно. Трете тисячоліття дало такий потужний розвиток науці і техніці якого не було ніколи раніше. На нашу думку, до вже існуючих комп'ютерних та інформаційних злочинів можуть додатися у майбутньому численні скарги на наслідки злочинів у сфері генетики чи клонування та інше.

Література

1. Сучасні проблеми криміналістики: навч. посіб. / О.В. Геселев, І.І. Присяжнюк, Я.А. Соколова, Г.В. Щербакова. Київ: Національна академія прокуратури України, 2012. 424 с.

2. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): підручник. Київ: Кондор, 2005. 588 с.